

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden pénteken egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész óvre 4 frt, félévre 2 frttal fizethetnek elő, negyedéves előfizetés el nem fogadtatik.

Pénz- és értékküldemények az ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ (Dr. Hintz György, e. pénztárnokhoz), a lap szellemi részét illető közlemények az ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ (Gamauf Vilmos, e. titkárhoz) címzendők.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János**; **Berde Áron**, **Szabó Samu**, **Szentgyörgyi József**, **Vörös Sándor**, felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: Szalay indítványa a gyártott borokról. Szabó Samu. — Tüzbész a szérüs kertben és a cséplőgép megóvása. — Léptene. Rösztler Károly. — Állatkiállításaink érdekében. — Az utcasepredék haszna. — Termékeny és terméketlen tojásokról. — Ne zavarjuk a fecskéket az istállóban. — Szilvát sokáig eltartani. — Mit ér egy hectoliter makk? — A burgonyák ellajzása. — Az eczetbe savanyított uborka és zöld bab. Dömötör László. — A festő csilleng érdekében. — Jónak vélt mód az üszög kevesbitésére. Berde Ferencz. — A darávali etetés. — Rétmivelés. (Könyvismertetés). — Vidéki gazdasági tudósítók: Földvár, Hidvég, Mocs, Zagon, Gyéres, Egerpatak. — Piaczi árak. — Hirdetések.

Szalai indítványa a gyártott borokról.

Szalai Imre országgyűlési képviselő egy törvényjavaslatot nyújtott be, mely a m. orsz. gazdasági egyesület által módosított alakjában így hangzik:

1. Gyártott boroknak azok neveztetnek, melyek nem szőlőnedvből készítettnek.
2. A fogyasztási adóilleték épen oly nagy a gyártott borokra, mint a szőlőnedvből készült boroknál.
3. Minden gyártott bor palaczkokban csak gyártott bor felirattal bocsátható áruba. Kiméréseknél a czégen kívül a gyártott boreladás felirat is kifüggesztendő.
4. A gyár felállítása vagy működése az illetékes közegeknek bejelentendő. A borgyárak működése épen oly módon ellenőrzendő, mint a sörfözde vagy a szeszgyár. Mulasztás esetén a gyáros 500—2000 frtig bürságható; ismétlés esetében az engedély megvonatik. A bürség $\frac{1}{3}$ része a feljelentőt illeti.
5. A fogyasztási adó vonalon belül eső városokban borgyár felállítása nem engedtetik meg. Transito pincze-engedély az ily városokban csak az engedélylyel bírók terhére eszközendő szoros és folytonos ellenőrzés mellett adatik. A gyártáson kapott transito-jogtulajdonos a rendes bürságnak ötszörösében s az engedély elvesztésében marasztaltatik el. A bürség fele a feljelentő közeget illeti.

6. A 2. és 3. pont áthágói a rendes fogyasztási adóilleték kétszeresének lefizetésén kívül 100—1000 frtig bürságholtatnak.

7. Ugy a gyártott, mint a szőlőnedvből készült borok, a mennyiben az egészségre ártalmas szerekkel vegyítették, elkobzandók s az ily borok a közegészségügyi törvény szerint büntetendők. —

Ezen törvényjavaslatot a képviselőház pénzügyi bizottsága, márcz. 5-én tartott üléséből kiküldötte véleményadás végett a kereskedelmi és iparkamarának, valamint az országos iparegyesületnek.

Az aradi iparkamara a törvényjavaslatot mellőzendőnek s a borgyártást hazánkban szigoruan betiltandónak véli, mert nagymérvű szőlőtermelésünk mellett gyártott borokra szükségünk nincs.

A temesvári iparkamara szerint a törvényjavaslat czélszerűtlen; ha a törvényhozás a borkereskedést emelni s a termelést óvni akarja: módosítsa a borfogyasztási adó iránt fennálló nyomasztó rendeleteket.

A soproni iparkamara is ellene szól: kijelenti, hogy olyan szőlőnedv nélküli bor, minőt a törvényjavaslat említ, az ő területén nem gyártatik. Ily törvény mellett a borkereskedés folytonos zaklatásoknak volna kitéve s a nagyobb kereskedők kétségkívül áttennék üzletüket a szomszédos Ausztriába, hol ily törvény nincs.

A pozsonyi iparkamara szerint Magyarországon gyártott boroknak nyilvános és rendszeres készítése nem is üzetik s ha imitt-amott üzetnék is, az alacsony boráraink mellett jelentőségre jutni képes nem volna. Országunkban a gabnatermelés után, fő produktum a bor; ha a gyártott borokra törvényt alkotnánk, a külföld előtt azon, eddig kétes kérdés állana bebizonyulva, hogy nálunk bort gyártanak; ez pedig nagy kárára válnék boraink hitelének, borkereskedésünknek. Sajnálja, hogy az egész kérdés szóba is hozatott és kívánja, hogy mentől előbb feledékenységbe merüljön.

Legalaposabban és részletesebben a k o l o z s v á r i iparkamara nyilatkozott a törvényjavaslat ellen; mellette mondhatni csak az országos magyar iparegyesület emelt szót. Még csak a kettőnek ismertetésére szorítkozunk.

A k o l o z s v á r i így szól: Míg a természetes bor akója oly rossz évek után is, mint az utóbbiak, 4—5 frton megvehető s a míg a főbb bortermő években az árak ez összegek felére szállanak: ily körülmények közt a bornak mesterséges előállítására hiányzik az indok, — mert a nyomott áraknál már olcsóbban adható bort gyártani lehetetlen.

Az ugyan itt is előfordul, hiányos pinczekezelésünk miatt, hogy a borokat sokszor hozzá nem értésből, gyakran hasznos szándékból vegyítgetik: a jót kevésbé jóval, sőt vízzel is szaporítják; alkalmasnak vélt szerekkel tisztogatják, javítgatják; ánde, ezt a borgyártás fogalmával ép oly kevésbé lehet összetéveszteni, mint azt állítani, hogy a bor, emberi mesterség hozzájárulása nélkül, a természetben magától áll elő. Sőt boraink éppen azért nem eléggé alkalmasok a világkereskedésbe vitelre, mert azok mesterséges kezeléséhez, a szüreteléstől kezdve a palaczkra huzásig, kellőleg nem értünk.

A törvényt, ha meghoznák is, célra nem vezetne, mert a hamisítók önként soha be nem vallanak üzletüket; a tudomány pedig biztosan rájuk bizonyítani képtelen. Hazánkban igen ritkán fordulhat elő oly hosszú sorozata a rossz bortermő éveknél, mikor a bor mesterséges gyártása haszonnal lenne üzhető; a vegyítgetés, szaporítgatás, vízzel higitást ellen pedig Noé ideje óta semmi sem védte meg a közönséget s nem is fogja megvédeni semmi rendőrség, semmi törvény.

Imé Budapest új italmérési szabályzata, mely 1877. január 1-jétől kezdve áll érvényben, megkísérlette a gyártott borok ellenőrzését, de most a kolozsvári iparkamara felszólítására a budapesti hatóság kénytelen volt elismeri, hogy nála vegyészeti uton készült bor után községi illetéket nem fizetett senki; gyártott bor árulhatásáért nem folyamodott senki; nem természetes borról tanuskodó vignettet nem használ senki; kihágásért nem volt büntetve senki, mert nem volt rá bizonyítható s ha a vegyész gyanus borokat kapott sem tudta egész határozottsággal állítani, hogy ama folyadék műbor-e? — Itt hát a g y a k o r l a t legjobban bebizonyította a törvény szükségtelességét.

Az országos magyar iparegyesület Szalai törvényjavaslatának vezérelveit elfogadta, de lényeges módosításokkal, sőt a hirnemes hegyvidékek nevével sajnosan üzőtt visszaélések ellen egy új szakaszt vett fel a javaslatba.

Az iparegyesület többek közt így nyilatkozik: „Nem állítható, hogy a valóságos borgyártás, azaz borszerű italnak pusztán vegyészeti szerekből való előállítása nálunk nagy elterjedtséggel bírna; azonban igenis előfordul a bornak hamisítása és oly szaporítása, mely már a mesterséges borkészítés hatásába vág.

Az új törvény ellen felhozott ellenvetések abban culminálnak, hogy ily törvény csupán létezése által is csak árthat a magyar bor külföldi hitelének; mivel azon véleményt keltheti külföldön, hol boraink kiviteli piacait keressük, mintha itt oly erősen lábra kapott volna a gyártás, hogy már törvényhozási uton kell ellene hatni; holott — mint állítják — borgyártás hazánkban nem is létezik.

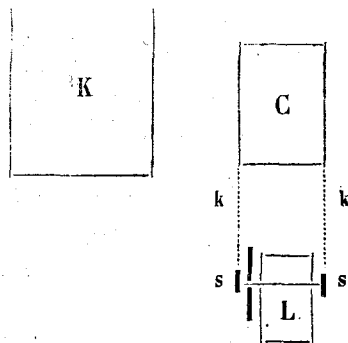
Ezen ellenvetés önmagában összeomlik, mihelyt figyelembe vesszük azon tény, hogy boraink hitele külföldön erősen meg van rendítve éppen az által, hogy némely borkereskedő nem jár el elég reálisan és hamisított borokat is hoz forgalomba; a törvényhozási intézkedés éppen ezen tényleg létező baj elhárítására lenne irányozva...

Ennyiből áll az iparkamarák véleményeinek lényege.

Szabó Samu.

Tűzvész a szértüs kertben és a cséplőgép megóvása.

A cséplőgépnek a tűzvész esetén károsodástól megóvására következő érdekes eset nyújt tanulságot: 1858. év augusztus 10-én a Sigl-féle uradalomban egy cséplőhelyen déltájban tűz ütött ki. A gép fűtőjén, egy felvigyázón és egy vízfordón kívül nem volt senki jelen, miután a gabona éppen behordatott. A tűz gyorsan terjedt. A nevezett 3 személy a cséplőgépet gyorsan mozgó állapotba hozta. Egy kötél egyik vége a cséplőgéphez, a másik vége a hajtókerékhez erősített és a mozdony lassan mozgásba hozott, miáltal a cséplőgép a kötélnél a hajtókerékre felesavarodása következtében a mozdony közelébe huzatott. Erre a felvigyázó 2 ökröt hátul a mozdonyhoz fogott be. Miután a mozdony egy darabig elhuzatott, általa a cséplőgépet ismét közel vonták és ily módon mindkét gép a tűz helyéről kivonatott.

A cséplőgépet csak egyszerű ékekkel kellene a földhez erősíteni, azonkívül mindig egy hosszú kötelet vagy láncot kéznél tartani. A munkások előre oktatóndók, mitévők legyenek tűz esetén, mert gyors összeműködés és lélekjelenlét legtöbbet képes segíteni tűzvész esetében. A nevezett eset óta a mozdony lendkeréktengelyéhez (L) két kicsiny 10 centimeter széles, 0.15 meter átmérőjű körlap lesz erősítve (s s), melyek egy-egy kapocsal látvák el. Tűz esetén azután a két kötelet vagy láncot (k k) melyek a gőzmozdonyhoz állandóan hozzá vannak erősítve, csak be kell kapcsolni és így a fentjelzett módon a gépet a tűz helyéről könnyűséggel lehet eltávolítani. Ezen egyszerű berendezés külföldön arra is szolgálhat, hogy hosszú kalangyáknál a cséplőgépet előre mozdítsuk, mi gyakran sok idővesztéssel jár. Ha a cséplőgép be van ékelve, úgy éppen oly módon lehet a két kötél segítségével a mozdonyt a cséplőgéphez közelebb vonni.

(F. É.)

Lépfene

(Febris carbunculosa contagiosum, vértályog, tályogos láz, Sz.-Antal tüze, Farkas tályog stb.)

Ertünk alatta egy nagyon heveny lefolyású ragadós betegség, mely körterményeit a test különböző részein lerakja és ezért sok alakban nyilvánul, lefolyása gyors és kimenetele majdnem mindig halálos.

A lépfenéről már a legrégebb időkben is volt említés téve, mert már Mózes II-ik könyvében szól lépfenéhez hasonló betegségről. A rómaiak és arabok szintén ismerték, utóbbiak még egyes alakokról is tesznek említést, később azonban nagyon bonyolodott nézetek uralkodtak és egészen elmaradt a lépfenéről említés. A múlt század végén Chabert francia orvos tiszta fogalmat nyújtott a lépfenéről és egyuttal három részre osztja, mely felosztás mai nap is felel áll.

Köröktan: rendszeren járványosan szokott fellépni és pedig, mint helyt álló vagy mint közjárvány. Leginkább a füvet evő állatokat szokta megtámadni, azonban átragadás által átszállhat minden állatnemre, emberre, sőt még a szárnyasokra is. A tapasztalás azt mutatja, hogy minden égőv alatt előfordul, de mégis leggyakrabban az évnek azon időszakában, midőn a legnagyobb meleg uralkodik, tehát július és augusztus hónapokban. Befolyása van a betegség kifejlődésére még a talaj minőségének és annak nedvességi foka. Televenyidus és nedves tatar a lépfenére kedvezően hat. Oly helyek, melyek áradásnak vannak kitéve szintén hazát nyújtanak a lépfenének, ugyancsak olyanok, melyek nagyobb vizek vagy mocsárok közelében fekszenek. Bull említ Bajorországban lépfenét az alapviz magassága miatt, alagsóvezés után a lépfene is megszűnt.

Leggyakrabban fejlődik eme betegség a szarvasmarha, juh, ritkábban ló- és disznónál, azonban mint említve volt minden állatnál fejlődhetik. Tulajdonképpen ok, mely lépfenét előidézi, az ugynevezett bacteridák, melyek az állati szervezetben fejlődnek, élnek és szaporodnak.

Dr. Polländer és Dr. Braüel (1857) a lépfenében elpusztult állatok vérében számtalan, pálczikó alakú testecskéket találtak, de nemcsak a hullában, hanem élő állatok vérében is találtak eme testecskéket és pedig 6—8 órával a halál előtt. A bacteriumokat régebben csupán pálczikó testecskének tartották, az újabb időkben két alakban vélik ismerni: vagy mint pálczikókat vagy mint gömbölyű testecskéket. Szaporodásuk nagy és oly hamar történik, hogy egy csepp vérben 8—10 millió is található, hatályosságuk pedig oly nagy, hogy egy millió rész vizzel dilluviálva, mégis inficiálnak.

Ezen bacteriumok vagy bacteridák (gombák) káros hatása gyors szaporodásukból könnyen magyarázható. Szaporodásuk nemcsak az állati szervezetben, hanem azon kívül is történik és pedig nedves helyen, ezért hatnak kétféleképp, mint helytálló ragályanyag és mint szállékony. Károsan hatnak az állati szervezetben vegyileg és erőművel, vegyileg az által, hogy fenntartásukhoz élelmet kívánva, ezt a vérésejtekből elvonják és az állat szénsavmérgezésben elpusztul, erőművel az által, hogy a hajsza edényekben megakadva, a vérnek folyását

gátolják és így tályogot hoznak létre. A ragályanyag köte van a kilehelt levegőhöz, a hullához és egyáltalán minden oly részhez, mely a beteg állattól származott, különösen a vér az, mely leginkább képes befertőzni. A ragályozás részint közvetlen az állatok egymással érintkezése által történik, részint pedig más tárgyak, testek és állatok által, utóbbiak közül nevezetesen a legyek és pedig az ugymondott dongó légy, ez ugyanis egy hullából szopva elrepül és egy egészséges állatra szállva azt befertőzi.

A ragályosságának példája lehet a lépfenés állatok talpának kidolgozott bőre, mivel ez is képes inficiálni; esetek fordultak elő, midőn Amerikából átszállítottak ily kidolgozott bőroket, a kicsomagolással foglalkozó egyének közül néhányan lépfenében elhaltak.

Lappangási időszak tart egy pár órától 12 napig, a betegség nem mindig azonos azzal, a melyből fejlődött.

Körtünet. A betegség vagy helybeli vagy általános körtermény lerakódás nélküli. Lefolyásra nézve kétféle lépfene van. 1. leghevenyebb és 2. hevenylefolyású, az elsőt még guttaütéses, a másodikat lázas lépfenének is nevezik, ez utóbbi 2—4 órától 6 napig szokott tartani, a főtünet: szembetűnő légzés, siettetett ütérverés és a vérömlőnyek a látható takhártyakon. Belső szervek külön lépnek fel és pedig a lónál a beleken, mint typhus, a szarvasmarhánál a nyelven, azután a disznónál a torokban, mint torokgyík. Külsőleg található daganatok, ezek körül irtak és laposak, hirtelen nőnek 1—2 óra alatt, kezdetben a míg fejlődnek, kemények, melegek és fájdalmasak, 24 óra után oly melegséggel bírnak, mint a test többi részei, ha felvágjuk, találjuk a kocsonyaizzadmányt és ezen alak az, mely az embernél leggyakrabban előfordul.

Egy más alakja a lépfenének az ugynevezett orbánczos, a has, mell és lábak belső színén kiterjedt daganatok lépnek fel, később hólyagok képződnek, melyek üszögösödésbe mennek át és ekkor nevezik Sz.-Antal tüzeinek.

Gyógymód. Régebben érvágást, közep sok adagolását és a hunyorgyökeret alkalmazták; újban a carbolsavat vették alkalmazásba, mint egyedüli szert mind belsőleg, mind külsőleg, arány nagy állatoknál, lónál, szarvasmarhánál 10 gram 100 rész vizzel dilluviálva, naponta többször adandó. Fő cél legyen azonban a ragályanyag távol tartása és annak megsemmisítése.

A lépfenének egyes alakjairól a különböző állatoknál és a gazda teendőiről más alkalommal.

Rösler Károly.

Állatkiallításaink érdekében.

„A szentpétervári (ugy látszik, a török-muszka háboru befolyása alatt született sajtó hiba Szerk.) lökiállítás“ czimen a „Magyar polgár“ idei 182-ik számában Uzd-Szent-Péterről keltezve „egy jelen volt szemtanu“ a július 19-én Szent-Péteren tartott állami lódíjostásról emlékeztet meg, az ott követelt eljárást merőben elítéli. Miután a cikk ezen első része tüzetes bírálatába bocsátkozik az ott szerepelt lovaknak — és személyeknek: azt, mint nem közérdekűt, joggal mellőzhetjük, de

figyelmet érdemelnek az ismeretlen czikkezőnek következő sorai:

„A kormány rendeztesen Erdélyben évenként 3 ló és 3 szarvasmarha kiállítást.

I. A lókiállításról.

1.) A kolozsvári juniusi lóvásár kezdetén minden évben.

2.) A sz.-péteri lóvásár kezdetén minden évben.

3.) A szász-régeni augustusi lóvásár kezdetén.

Pályázhat mindenki, — ménes tulajdonosok is. Csak-hogy a pályázásra előjegyztetéshez 2 drb. bélyegtelen bizonyítvány legyen szükséges, — az egyik tanusítja, mint eddig, hogy előállított ló saját tenyésztése; a másik pedig, hogy hány hold birtoka van és azon összesen hány drb lovat tart.

S így az 50 hold birtoknál több földbirtokkal bíró lótulajdonosok csak diszokmányt, az 50 holddal, vagy annál kevesebbel bíró lótulajdonosok aranypénnel jutalmat kapjanak, még pedig az eddigi osztályzás szerint, a melyik osztályba esik lova. —

A commissiót képezné az országos elnök *) által e czélra felkért egyéniség, de ezen kívül az illető megye is válaszszon egy szakértőt, ki a megyei állatorvossal, a katonai tiszt- és katonai állatorvossal bíráljon és osztályozzon, az elnök csak szükség esetén ad döntő véleményt.

II. A baromkiállításról.

1.) A maros-vásárhelyi urnapi vásár kezdetén.

2.) A sz.-pétevári vásár kezdetén mindjárt a lókiállítás után.

3.) A tordai kisasszony napi vásár kezdetén.

Pályázhat mindenki, — a pályázatra előjegyzésnél, épen mint a lókiállításnál, hasonló bizonyítványok szükségeltetnek, hasonlólag itt is az 50 hold földbirtoknál többel bírók csak diszokmányt nyerjenek, — az 50 hold és annál kevesebbel bírók pedig arany pénzzel jutalmaztassanak a megállítandó osztály szerint.

A barmoknál is csak a tenyész-állatok u. m. borjas tehenek, 3 éves meddő tinók, 1, 2 és 3 éves bikák pályázhatnak.

A bírálatok megtételére pedig az illető megyék válasszanak szakértő bizottságot 3 évre díjmentesen.

Végre megemlítem, hogy a diszokmány azonnal a hely színén lenne kiállítandó és röviden a ló, vagy barom leírása is, melyért azt nyerte — bele foglalandó. —

Öszinte örömmel tapasztaljuk, hogy e fontos kérdésekben t. gazdatársaink a vidéken is mozogni kezdenek, de nem szeretjük azt, hogy cikkiró mindent a kormánytól vár, valamint azt sem, hogy a kiállítást csupán három helyre kívánja szorítani. Ha minden megye — esetleg megyei gazd. egyesület — veszi kezébe az ügyet, ha társadalmi uton mozdítjuk elő az állattenyésztés fontos ágát, kétségkívül többre fogunk menni, mint ha e tekintetben is földművelési ministeriumunknak a nevetsegig csekély „országos“ dotációjába vetjük reményünk horgonyát. Az erdélyi gazd. egyesület állattenyésztésünk érdekében már évek hosszú során át sürget — nem pénzsegélyt,

hanem megfelelő törvényes vagy rendeleti intézkedéseket, azonban felette csekély vagy semmi eredménnyel; nem marad tehát egyéb hátra, mint „Segíts magadon és az Isten is megsegít!“ —

Az utczasepredék haszna.

Száraz idő alkalmával minden gazdának bizonyos mennyiségű utczaport kellene összegyűjtenie, minthogy ezen anyagot igen csekély költséggel, de nagy előnnyel trágyájának szaporítására és javítására felhasználhatja. Tyuk-ölokba elhintve, guanóval egyértékű trágyát ad a nélkül, hogy annak kellemetlen szagával bírna, az árnyékszékbe hintve az ürületek rosz szagát elenyésztí és az egészségnek ártalmas légzemekeket lekötí, azonkívül igen értékes trágyát nyújt, mely a guanónál és más drága trágyaanyagoknál semmivel sem rosszabb.

A guanó készítése tyuk- és galambtrágyából a következő: egy ócska hordónak a fenekére 3—5 cm. vastag réteg utczaport hintünk, erre egy réteg tyuk- és galambtrágyát, ismét utczaport és így tovább. Ha az utczapor agyagot tartalmaz, akkor annak rétege oly vastag legyen, mint a trágyáé, ha azonban homokos, akkor kétszerre legyen vastagabb. Mentől vékonyabbak a két anyagnak rétegei, annál értékesebb lesz az azokból nyert trágya is. Ha a tyuk-ölok rendszeren, a mint ezt a tisztaság és állatok egészsége követeli, kitisztítatnak, egész éven át meglehetősen mennyiségű igen jó és olcsó trágyára szert tehetünk. A hordónak foglalátja azután kifordítva és porrá törve kertekben és földeken csak úgy használható, mint a guanó vagy más műtrágya. Igen jó hatással van a gyökönvényekre is, de más növényekre is, így virágokra, hüvelyesekre, kalászosokra és rétekre.

Gyenge vetések ezen trágyával tavasszal és különösen közvetlenül eső előtt behintve, gyakran hirtelen megjavulnak.

Különös, hogy némely gazda mesterséges trágyaemekre nagyobb összegeket költ, (gazdáinkról ez nem mondható) a mellett pedig még gyakran meg is csalatik, minthogy ilyen trágyaemek közé néha egészen értéktelen anyagok, mint homok, kőszénhamu stb. vannak keverve, míg az orra alatt fekvő vagy pedig orrát csiklandozó, értékes trágyaanyagokat vagy épen nem, vagy legalább okszerűen fel nem használja. Így az emberi ürületek, melyek nagy légeny- és vilsavtartalmuknál fogva a növények leghathatósabb tápanyagát tartalmazzák és utczasepredék, gypsz vagy száraz földdeli behintésök által, az undort okozó és egészségtelen légzemekeket lekötése által a leg-egyszerűbb uton használhatók volnának!

Az utczapor azonban a kötött talaj, nem különben nedves szántóföldek és rétek javítására már magában is igen jó anyag, miután pedig rendszeren meglehetősen mennyiségű meszet és állatok ürületeit is tartalmazza, egyuttal trágyázó erővel is bír. Veleményeket és repczét földibölgök ellen néha utczaporral szokták behinteni.

Termékeny és terméketlen tojásokról.

A tyukok akkor is tojnak, ha egészen magukra vannak hagyatva, vagyis ha tyukudvarunkban kakas nincs. A tojások

*) Hihetőleg lótenyésztési bizottsági elnök.

a petefészken folyvást alakulnak, nőnek, kemény héjukat felveszik és a tojásvezető csatornában addig maradnak, míg az idegen test jelenléte által nem izgattatván, összehuzódik és azokat kifelé tojja. De ezen tojások, melyek kakas hozzájárulása nélkül jöttek létre, nem termékenyek. A kakas hozzájárulása a tojásnál csak arra szükséges, hogy egy lenese alakú kis hólyagcsát, mely csirának neveztetik és mely a sárgáján létezik akár meg van termékenyítve, akár nem, megtermékenyítsen.

Ezen csirának a tojás sárgáján való jelenléte tehát nem lehet jele annak, hogy a tojás megtermékenyítve vala, mint a hogy azt közönségesen hiszik.

Azon tyukok, melyek nem lettek termékenyítve, csak úgy tojnak és csak annyit, mint a termékenyítettek; e tény már nem kérdéses, hanem régen be van a gyakorlat által igazolva.

A nem termékenyített tojások a fogyasztásra nézve csak oly jók, mint a termékenyítettek és ezen kívül nevezetes előnyöket nyújtanak azon tenyésztőnek, ki tojás-productióra fektette tyukászatát, mert a nem termékenyített tojások sokkal hosszabb ideig tarthatók el, mint a termékenyítettek és nagyobb távolságokra is szállíthatók a nélkül, hogy más változásnak volnának kitéve, mint annak, hogy a párolgás folytán súlyokból veszítenek, minek megakadályozásáról azonban a „G.”-ban már volt szó.

A tojásoknak azon időig való eltarthatása, míg azok előnyösen, azaz a legmagasabb áron eladhatók, oly tyukászatnál, mely tojás-productióra van fektetve, a leglényegesebb.

A jó gazdasszony a télire eltartandó tojásokat az augusztus közepe után tojt tojásokból gyűjti, mert azt tapasztalta, hogy az ezen időben tojt tojások jobban elállanak, mint a korábbiak.

Okát azonban a legtöbb megmondani nem tudja. Hadd álljon tehát ennek oka itt.

A kakas közönségesen augusztus közepe után már kimerül és pihenésnek adja magát, habár gondoskodása és udvariassága a tyukok irányában változást nem szenvedett. A tyukok azonban, ha nem is lettek termékenyítve, ez időben mégis tojnak, természetesen olyan tojásokat, melyek nincsenek termékenyítve és melyek ennél fogva költésre nem alkalmasak, de annál tartósabbak, azaz annál hosszabb ideig tarthatók el. Ez időben kezdődik a vedlés időszaka is, mi szintén hozzájárul a tojások terméketlenségéhez.

Kísérlet tételén 6 termékeny és 6 terméketlen tojásnak kotló alá való tételével, ezek a költés minden stádiumán átmentek. 22 nap múlva terméketlen tojásoknál csak azon befolyása volt a költés által okozott melegítésnek, hogy a tojások fehérje kissé higabb vala, ellenben a sárgájuk sem színre, sem szagra, sem izre változást nem szenvedett, főzéskor rendesen összeállottak és habár nem is voltak jók, mégis ehetők valának.

A termékenyített 6 tojás közül 4-ből csirke fejlődött, a többi kettő, melynek csirája ki nem fejlődött, bomlásnak indult, azaz megzapult.

Ebből látható, hogy az ősz kezdetével tojt tojások az előadott okoknál fogva hosszabb ideig tarthatók el és hogy ilyen

hosszabb ideig elálló tojásokat producálni bármikor lehetséges, a kakasoknak a tyukoktól való elkülönítésével.

(Gallus)

(g.)

Ne zavarjuk a fecskeket az istállóban.

Minél jobban van gondoskodva házi állatainkról, ide érteve nyugalmukat is, annál több terményt adnak. Az olyan istállóban, a melyben nyári idővel sok a légy, az állatoknak nyugalmuk nincsen. Hány marok takarmány, a melyből terményt nyertünk volna, megy a trágyába azáltal, hogy az állatok magukat a legyek ellen oltalmazandók, azt elszórják és eltapossák; áll ez különösen a teheneknél. Ha a fecskek fészkeit, melyek az istállóban és annak eresze alatt építettettek, el nem bontjuk, a fecskek részint saját, részint kiköltött fiaik részére egész nap fogdossák az istállóban lévő és házi állatainkat nyugtalanító legyeket és annyira kevésbitik, hogy az állatok nyugalmasan fogyasztathják az elejébök rakott takarmányt és azt tökéletesen értékesítik is. Ha azt akarjuk, hogy a fészkekből kihulló ganj állatainkat ne rondítsa, azt a fészkek alá vízszintesen szegezett kis deszkával könnyen elérhetjük.

Szilvát sokáig eltartani.

Az ért szilvát, mielőtt ez szárától elválna, szárástól leszedjük, ügyelvén arra, hogy meg ne sértsük, azután szellős helyen p. o. szellős kamrában elterítjük és 2—5 napig elterítve hagyjuk. Öt nap múlva egy hordóba, buzaliszt közé rétegenként rakjuk, úgy, hogy egy a másikat ne érje. Az így megtelt hordótól a levegőt elzárjuk, azaz a hordót ismét befenekeljük és tiszta és száraz kamarába állítjuk. Használat előtt a szilvát a lisztől megmosván, szitába tesszük és ezt forró víz fölé tartjuk, de úgy, hogy annak gőze a szilvát nagyon ne érje. Ezen eljárás mellett a szilva egészen ép állapotban igen sokáig eltartható.

Mit ér egy hectoliter makk?

Tett kísérletek nyomán kitünik, hogy akkor, a midőn egy hectoliter rozsnek az ára 6 frt 26 kr. egy hectoliter makk — tekintve annak tápértékét — megér 1 frt 70 krt. A hol tehát a makknak szedése olcsóbban eszközölhető, annak más állatokkal értékesítése, a disznókkal feletetésén kívül is, hasznosnak mutatkozik.

A burgonyák elfajzása.

Egy figyelmes burgonyatenyésztő azt vette észre, hogy a korai burgonya, ha az virágozni kezd, rendesen elfajzik. Azért ajánlja a virágot minél előbb eltávolítani. A legkorábbi és legjobb burgonya fajták nem virágoznak, ha mégis némely fő virágozni kezd, az alatta lévő burgonya fajtájának jellegét elveszti és idővel későn érővé átalakul. Hogy a burgonya virága annak egészségére befolyással nincsen, azt mindenki tudja.

Az eczetbe savanyított uborka és zöld bab zöld színének megtartása.

A házi asszonyok büszkesége, hogy besavanyított uborkájok, zöld bab és egyéb besavanyított zöldség szép zöld színű legyen. Ezen célt igen könnyen el lehet érni kékkő beletevése által. Azonban ezen kékkő nemcsak, hogy igen kellemetlen izt idéz elő, de az egészségre nézve felette ártalmas is.

Az okos gazda és gazdasszony mindenképp szeret tanulni. Így én is a következő eljárást valahol hallottam vagy olvastam és feljegyezvén magamnak, megpróbáltam és azóta sikerrel gyakorlom. Ugyanis a besavanyítandó uborkát vagy babot legelőbb sós forró vízzel leöntjük, kissé állani hagyjuk azután leszűrjük, leesepegtetjük, azután pedig egy cserép fazékba tevén, forró eczettel leöntjük és befedvén, langyos melegre p. o. a takaréklámpa tüzhelyi párkányára helyezük s itt tartjuk, azután és minden harmadnap az eczettel róla leszűrjük és felforraltván azt, a besavanyítandót a forró eczettel újból leöntjük és ezt folytatjuk mindaddig, míg az zöld színét ismét visszanyeri. Ekkor az eczetet leszűrve, fűszerezett eczettel helyettesítjük. Feleségem asszony tollba mondása után közlöm, hogy a kedves házi asszonyok szabaduljanak a kékköves uborkától.

Dömötör László.

A festő csütleng érdekében.

A nmlgu földmívelési ministerium által az alábbiak közlésére kértünk fel:

A festő csütleng, (*Isatis tinctoria*) mely ujabban indigó nyerés céljából nagyobb figyelemben részesül, tett észleletek szerint, mint takarmány-növény is figyelmet érdemel; nevezetesen azért, mert a fagyot jól tűri, még a hótakaró alatt is virgán zöldel és a hőt és szárazságot — még könnyebb talajokon is, elég jól kiállja, az év bármely szakában vethető és a vetés szerint vagy kora tavasszal vagy késő ősszel, midőn zöld takarmányban hiány van, nagy tömegű póttakarmányt szolgáltat. E takarmány első sorban mint juhtakarmány érdemel figyelmet, de megszokás után a szarvasmarha is elég jól eszi.

Az indigó gyártási kísérletek céljából a m. óvári gazd. academia telepén termelt festő csütleng után 10 kilogram mag maradván rendelkezésre, ebből 1/2 kilogramnyi részletek azon gazdáknak, kik takarmánytermelési kísérletet tenni hajlandók, a nevezett academia igazgatóságához intézendő megkeresésre díj nélkül fognak megküldetni, azon kötelezettség mellett mindazonáltal, hogy az illetők a takarmánytermelési és etetési kísérletekről e ministeriumhoz annak idején tüzetes jelentést tegyenek.

Jónak vélt mód az üszög kevesbitésére.

Mellőzve itt mindazon óvszereket, melyek a szakkönyvek és lapok által már számtalanszor melegen ajánlottak a gazdák figyelmébe, egy igen egyszerű módról akarok említést tenni, melyet egy vármegyei jómodú laicus magyartól alkalmazni látam, véleményem szerint helyesen.

Említett magyaromnak igen szép és feltűnő tiszta buzája mindig megállásra készített, valahányszor mellette jártam; míg végre vele való találkozásom alkalmával megkértem, mondaná meg nekem, mit csinál a vetőmaggal? Mire ő kissé vontatva bár, (mert nem vélik jónak elárulni tudományukat), a következő rövid felvilágosítást adta: „Midőn magnak való buzámat kieszelem s jól megtakarítom, kiterített ponyván 2—3 napi száradásnak teszem ki és csak azután vetem el“. E módját az üszögtelenítésnek a következőleg próbáltam meg: a vetőmagot 2 1/2—4 centim. vastagon teríttem szét a szárító ponyvára (természetesen derült időben) s három napi szárítás után, (mely idő alatt gyakran keverni kell, legalkalmasabb erre egy fagereblye) jól megrostálva tettem zsákba és vettem el.

Miután az eredmény megfelelt várakozásomnak, nem hallgathattam el, (habár egy évi kísérlet nem nagy argumentum), hogy megpróbálását ez egyszerű módnak ne ajánljam.

Hogy mi befolyása lehet a szárításnak az üszögcsírára, csak annyit mondhatok: aut, aut. Mert vagy a nap melegeinek hatása alatt veszíti el a spora csiraképeségét, vagy pedig megszáradván mind a mag, mind a spora, hihető, hogy ez utóbbi leesik a magról és rostálás által kiválik.

Berde Ferencz.

A darávai etetés.

Az angolok csak igen ritkán etetnek darálatlan gabonát, a zabdarát hideg vízzel mérsékelten nedvesítve szecskával vagy apróra vágott sárgarépával keverik. A nehezen emészthető anyagok összekezdése által a tápláló anyagok tömege szaporodik, az emésztés gyorsabb és tökéletesebb és a lovak fogai kevésbé kopnak. Ezen takarmányozási módnak tulajdonítja az angol a tagok könnyű hajlását, a bőrnek simaságát, a szőr fényességét, valamint állatainak állandó egészségét. Dohos zabot soha sem kellene etetni; hogy ha azonban a dohos zabot faszén porral keverjük, szárítjuk és megtsitlva azután daráljuk, ez kár nélkül használható leend; az új zab néha lázat, puffadást és más bajt okoz, darálva azonban ártalmatlan.

Könyvismertetés.

Rétmívelés, különös tekintettel az alagsövezésre és öntözésre. 83 fametszetű ábrával. A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministerium által jutalmazott pályamű, írta Kvassay Jenő mérnök. Budapest, 1877. Ára 1 frt 20 kr.

Örömmel emlékezünk meg e jeles szakmunkáról, mely a legkiválóbb külföldi szakmunkák és szerzőnek bajor, badeni, elsassi, schweizi és főleg Francia- és Olaszországban tett utazásai alkalmával szerzett tapasztalatok alapján készült. Az egyszerű, világos irály, a tárgynak rövid, de alapos ismertetése és méltányolása, a számos kitűnő rajz és csinos kiállítás felette ajánlatossá teszi e munka megszerzését, melynek ára is olcsónak mondható. Fenntartva magunknak egy külön mutatóvány közlését, ezuttal bővebb ismertetés végett az egész tárgymutatót ide igtatjuk: **B e v e z o t ó s.** A növények táplálkozása. A viz

szerepe a növényi életben. A vízben feloldott ásványi anyagok. A vízben lebegő iszap. Következtetés. I. A természetes és mesterséges rétek. A takarmánytermelés fontossága. A mesterséges füvelők és takarmánynemek fontossága. Mi az oka, hogy a természetes rétek trágyázás nélkül is oly sokáig megtartják termékenységüket? Azon okok, melyek a természetes kaszálók hanyatlását idézik elő. A rétek trágyázása. A keveréktrágya. Egyéb trágyaszerek. A mesterséges trágyaszerek hatása. A trágyázás idejére és foganatosítására vonatkozó körülmények. Rétfajítás, trágyázás és felszántás által. Rétfajítás az altalaj trágyázásával. Új rét alapítása gyepfödés által. A rétek évenkénti ápolása. A tözezes és ingoványrétek javítása. A földárjának felhasználása új rétek alapításánál és az ingoványok javításánál. A rétek fával vagy növényvel való körülkerítése. Eredmény. II. A rétek lecsapolása. A lecsapolásról általánosan. A nyílt árkokkal való lecsapolás. Az alagsövezés. Az alagsövezés hatásai. Az alagsövezésre szoruló talajok. Az alagsövezésnél végzendő munkák sora. Az alagsövezendő terület megvizsgálása. A terület felvétele és nivellálása. A csövezési vonalak kijelölése. Az alagsövek fektetésének mélysége. A csövonatok esése. A csövonatok távolsága egymástól. A csövek átmérője. Az alagsövezési tervet. Az alagsövezés foganatosítása. A források és vízfordó rétegek lecsapolása alagsövekkel. A kuttermek és csöszajak. Határkövek és vízázatlan csövonatok. Romlás a csövekben. Az alagsövezés költsége. Az alagsövek gyártása. Lecsapolás U alakú csatornákkal. Lecsapolás karóveréssel. A föld alatti lecsapolás más módjai. A szivó kutak. Száritás gátak segítségével. Száritás gátalással és természetes iszapalással. A kolmatio vagy mesterséges iszapoltatás. Száritás emelő gépekkel. Bogárhátakkal és feltöltéssel való száritás. A ki nem száritható réteknek halastavakká való átalakítása. III. Az öntözés. Általános rész: Az öntözés célja és vegyi hatása. Az öntözés fizikai hatása. Az öntöző víz jóságának felismerése. Az öntöző víz javításáról. Az öntözések nemei. A téli és nyári öntözés különböző célja. A lejtés befolyása a víz termékenyítő erejének kihasználására. A melegség és világosság befolyása az öntözésre. Az öntözés beosztása a nap órái szerint. A téli rétek vagy marciták. Az öntözésre szükséges vízmennyiség. A sík területek öntözése: Az árasztó öntözés 1. árvízzel, 2. árasztás kevés vízzel. Csörgedezettö öntözés síkon vagyis öntözés sok vízzel a) a hátsó öntözés b) a félhátak vagy oldalak. Középetésű lejtők öntözése: a vízszintes árkokkal való öntözés, a lejtős árkokkal való öntözés, a badeni öntöző-rendszer. A hegyi rétek öntözése: a hegyi rétek fontossága, a hegyi rétek berendezése. A vízszerezés nemei: esővíz, forrásvíz, forráskeresés gránittalajon, forráskeresés üledékes talajban, folyóvíz, öntözés vízemelő gépekkel. A rétfajítás a terület kiegyenlítése, a gyep felhántása és visszahelyezése, az öntöző árkokok kiépítése, a hátsó kiépítése. A rétfajításnál közönségesen előforduló építmények: a víztartók építése, az öntözésnél előforduló egyéb építmények, a különféle öntöző rendszerek építési költsége. Az alagsövezés és öntözés egybekapcsolása, kiváló tekintettel a szikes és székes földek javítására: öntözés és alagsövezés, a

Petersen-féle rétfajítás, a székföldek javítása öntözéssel és alagsövezéssel. Az öntözött rétek trágyázása, bevetése és ápolása: az öntözött rétek trágyázása, rétfajítás városi csatornavízzel, a rétek bevetése, az öntözött rétek ápolása. IV. Toldalék a rétek kaszálásáról, legeltetéséről, a szénacsinalásról: a rétek kaszálása, a rétek legelése, időszakos vagy állandó rétek, a szénacsinalás nemei, a széna sajtólása, szénatermékek nagysága. Táblázatos összeállítása a legnevezetesebb réti növényeknek.

Vidéki gazdasági tudósítások.

Földvár-Hídvég, 1877. augusztus 10-án.

Az aratást július 20-án kezdtük meg, de a milyen jó reménnyel bízottunk, annyira csalókoztunk, különösen a rozsbán, ámbar a buza sem úgy ütött ki, mint vártuk. A mezei munkával nagyon könnyen boldogultunk, mert sem aratás, sem hordás alatt esőnk nem volt, a hordást is befejeztük e hó 8-án, a szép zabok aratása is folyik. Most már ugyan kellene az eső, mert a törökbuza rozsul köt, sarjunk is mind kiég, forgatni is csak keveset és azok tudunk, kik elején fogtunk hozzá, mások semmit sem végezhettek. Szarvasmarháink még ma is száj- és lábájában sinlődnék, ugy a jubok is.

Kónya Miklós.

Mocs, 1877. augusztus 11-én.

A gyéren gyűlt őszi kalangyákat jó időben hordhattuk össze, a tavasziakat most aratjuk, ezek jól mutatnak, csak keveset lehetett belőlük vetni. A sarjatermés közepes, de szárazságra jó idő járt, miglen ugyan e miatt ugárlást csak keveset lehetett végezni. Törökbuzáink is a szárazságot sanyli, nem különben a répa; az állatok egészségesek, marha és gabona ára kielégítő.

Nagy József.

Zágon, 1877. augusztus 10-én

Szénatermésünk mennyiségileg ugy, mint minőségileg kitűnő. Őszi gabonák aratása július 22-én vette kezdetét, ma már be is van hordva. Az eredmény általában jó. A buzahozam átlag egy köből félrőjű helyen szalmában 16—17, rozsbán 8—9 kalangya. A buza kalangyája (26 kéve) eresztett 2½, a rozs 3½ vekát. Árpánk jók, már behordva, a zabok szintén jók, melyeket már aratják. A törökbuzáik helyen-helyen kitűnők, átlag középminőségűek, a jó őszi sokat határoz felettők. Gyümölcsünk elég. Bival- és sertésbetegség helyen-helyen mutatkozik. Aratási napszám 24 kr. A rozs vekája (a mi piacunkon még az jár) 90 kr. a buza 1 frt 80—90 kr. A szárazság nagy.

Szabó Károly.

Gyéres, 1877. augusztus 12.

Terményeink aratása július 15-én kezdődött és csakis augusztus 11-én végeztük be a csépléssel együtt. Az eredmény nem kielégítő. A rozsból arattunk holdanként 10 kalangyát és nyertünk 11 veka magot. A búzából arattunk 11 kalangyát és nyertünk 30 veka magot. A zab mondhatni közepes termést adott, holdanként 20.5 kalangya adott 55 vekát. A szénahordást nem sokára befejezzük, a sarju kaszálása most foly; ugarolni a talaj keménysége miatt nem lehet; törökbuzáink közepes, néhol jól mutat; a napszám az aratás és cséplésidény alatt 35 kr. volt.

Nagy Gábor.

Egerpatak, 1877. augusztus 13.

Az őszi learatása és behordása kedvező időjárás mellett ment végbe, a hozam nagyon viszonylagos, hol több, hol kevesebb, átlag a félközép termést adta meg. Búza a catastr. holdanként termelt 20 kalangya 26 kövés, hozama a megejtett próbacséplés szerint 8 hecto-

liter. Rozs 10 kalangya 7 hectoliter. Buza ára minőség szerint hectoliterre 7—8 frt, rozsa 4—4 frt 40 kr. Árpa és zab vágás alatt, termésök gyenge; törökbuza a hosszan tartó szárazság alatt rosszul fejlődött és csöszött, még a mult éjjelen hullott jókora eső sokat segíthet a szemzésén, valamint a kerti veteményeken. Sarju termés gyengének ígérkezik; gyümölcs: szilva jó termésre mutat, alma sok megfervesedve lehullott, körte jól áll; a fák levelei foltosok, sok levél megbarnulva és összehúzódva hernyó fészkek alakjában. Szibériai és kanadai zab termése jól sikerült, csak kevés volt vetve, kalangyája 80 litert is adott és a rozsszal egyidejűleg vágatott lé Gazdasági állatok egészsége. A forgatást megkönnyítette a fennjelzett jókora eső. Háromszék-megye többi részeiben az aratási eredmény általán kedvezőbb.

Márk István.

Szerkesztőségi üzenet.

T. munkatársunk, Dr. Rodiczky Jenő tanár ur Magyar-Óvárott német vagy magyar nyelvű régebbi méhézetű műveket szakkönyvtárának kiegészítése céljából jó áron szívesen vásárol és kéri az illetőket, lennének szívesek az eladandó munka teljes címét vele levelezési lapon tudatni.

Piaci árainkat illetőleg

megjegyezzük, hogy Beszterce, Déva, Fogaras, Gy.-Fehérvár S.-Szt.-György, Torda és V.-Hunyad újabb heti vásáraitól tudósítást nem vettünk, a dévai gabna árak 100 kilogrammonként vannak jegyezve. — A hectoliter árának átszámítása a régi mértékre nagyon egyszerű: az összeg egy hetedrészét leütve, a maradéka gyakorlat igényeihez képest elég pontosan három véka árának felel meg. P. o. buza

hectoliterje 840 kr., leütve a hetedrészét, 120 krt, marad 720. kr., minthárom véka, tehát 240 kr., mint egy vékának ára!

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetések.

Egy okleveles állatorvos és végzett gazda nőtlen, a magyaron kívül a német nyelvben is jártas, valamely uradalomnál gazdatiszti és állatorvosi állomást keres. Mindkét rendbeli végzettségéről legjobb bizonyítványokat mutat fel. Szíves tudakozódásokra e lapok szerkesztősége, vagy a kolezs-monostori m. k. gazdasági tanintézet igazgatósága válaszol. (35.) (2—3.)

Egy gyakorlott borász állomást keres!

Alólirt, ki a híres klosterneuburgi borászati tanintézetet sikerrel végezte, azután 6 éven át Altorjai **Báró Apór Károly** ur borásza volt és mint ilyen a tófalvi híres **riesling szőlőhegyeket és borokat** mivelte, ezen állomásait saját akaratából ápril hó 30-án odahagyta, minélfogva mindazon t. birtokosoknak, kik a szőlészet és borászat emelését tüzték maguk elé, teljes készséggel rendelkezésükre áll. Alólirt bírja a magyar és német nyelvet, katonaságtól ment, 25 éves és jó bizonyítványokkal van ellátva; a szíves megkereséseket közvetlenül hozzá kéri intézni e cím alatt

Hautzinger József,
Hegyeshalom
Mosony megye.
(36.) (1—3.)

Piaci árak.

A heti vásár		Egy hectoliter (=70 kupa)						100 kilo		1 köbméter	1 kilo
helye	napja	tiszta buza	alegy buza	rozs	árpa	zab	törökbuza	széna	szalma	tüzifa	marhahús
á r a k r a j o z á r o k b a n											
Beszterce	febr. 6.	950	850	460	—	230	320	280	110	320	28
Brassó	aug. 10.	830	605	450	460	335	430	170	105	360	36
Csik-Szereda	aug. 8.	1085	850	550	500	330	430	280	100	175	30
Décs	aug. 14.	800	650	450	—	270	600	520	240	200	32
Déva	jun. 23.	1100	700	950	—	860	720	360	180	220	36
Erzsébetváros	aug. 11.	750	575	500	—	400	450	200	120	300	40
Fogaras	dec. 7.	775	710	450	450	200	600	140	30	—	24
G.-Fehérvár	aug. 4.	790	650	600	—	—	600	380	170	310	40
Gy.-Sz.-Miklós	aug. 11.	800	575	475	400	200	450	85	25	—	32
Kolozsvár	aug. 16.	815	585	505	—	245	585	170	130	320	38
M.-Vásárhely	aug. 9.	800	625	500	400	300	600	330	70	345	38
Naszód	aug. 9.	765	600	500	—	265	550	50	20	200	28
Nagy-Enyed	aug. 9.	775	625	500	—	310	625	240	70	235	40
H.-Szeben	aug. 14.	720	620	530	500	270	650	180	120	300	38
Segesvár	aug. 9.	800	620	520	—	400	500	180	100	170	40
S.-Sz.-György	aug. 6.	800	750	500	450	300	480	250	150	200	32
Szamosújvár	aug. 13.	1000	650	525	—	290	540	360	70	400	30
Sz.-Régen	aug. 9.	780	575	475	255	290	590	200	100	230	36
Sz.-Udvarhely	aug. 7.	800	650	550	—	350	525	200	30	200	28
Torda	aug. 4.	950	800	575	425	350	550	200	30	320	36
V.-Hunyad	jul. 28.	900	740	625	—	—	650	150	100	300	40

Mellékletek

100 darabonként 1 forint 40 krajával számíttatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül természet szerint akarhányszor változtathatják.

Az „Erdélyi gazda” hirdetési díjszabályzata.

A kívánt tér megnevezése	1 1—3 1—6 1—12 1—18 1—24 1—30 1—36 1—42 1—52										
	széri hirdetésnél										
	f o r i n t										
18/10 v. egész oldal	12	33	64	120	170	216	260	290	320	360	
9/10 v. fél „	6	17	32	60	90	110	130	150	160	180	
3/10 v. negyed „	4	9	16	30	45	55	65	75	80	90	
2/10 v. nyolczad oldal	3	5	9	16	24	30	35	40	45	50	
1/10 v. tizenhatod „	2	3	5	9	15	18	20	23	25	27	

Ezenkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik.

Egyletünk t. tagjai és

lapunk t. előfizetői

25% vagyis egy negyedrészt, engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.